

Kinderkopje 12 Digibord

In alle klaslokalen van de basisscholen waar ik kom om te observeren hangt er aan de muur een digibord. Een prachtige uitvinding waardoor de leerkracht en de leerlingen gebruik kunnen maken van bijvoorbeeld internet. Net zoals elk ander gebruiksvoorwerp hangt het positieve effect samen met de wijze waarop het materiaal ingezet wordt. Heel veel leerkrachten gebruiken de mogelijkheden van het digibord als aanvulling op hun werk als juf of meester. Zo niet de juf die ik laatst aan het werk zag. Bij mijn binnenkomst zitten de kinderen aan hun eigen tafeltje te kijken naar het scherm waarop een plaatje uit een prentenboek is geprojecteerd. De juf leest de bijbehorende tekst voor, die gaat over een avontuurlijke oma, die een dobbelsteen laat bepalen welke richting zij met haar kleinkinderen op straat zal lopen. Het verhaal nodigt uit om na te spelen in de klas: met z'n allen tussen de tafeltjes door lopen aan de hand van de ogen van de dobbelsteen. Wat is leuker, leerzamer en spannender dan dat?

Helaas kiest de juf ervoor om de kinderen gedurende 40 minuten naar het scherm te laten staren terwijl zij voorleest. En niet eens mooi of spannend met stemmetjes. Ik hoop dat de kinderen na het verhaal de gelegenheid krijgen om contact te maken met elkaar, maar ook dan wordt het digibord ingezet: er is een kind jarig. En dus verschijnt er op het bord een taart, die versierd mag worden. De jarige job verplaatst met haar vinger wat versieringen naar de taart...en dat was het dan. Geen tijd voor contact met andere kinderen, want er moet nog snel voor de pauze gegeten worden. En natuurlijk wordt direct weer een filmpje aangezet, zodat de kinderen weer gefocust zijn op het digibord. Het is mij een raadsel waarom de kinderen voortdurend stil moeten zijn en er geen interactie wordt gestimuleerd. De opdracht van de schoolinspectie aan het leerkrachtenteam is jaren geleden al geformuleerd in de zeven onderstaande doelen:

1. de leerkrachten zorgen voor een veilige en functionele leeromgeving

2. de leerkrachten tonen in gedrag en taalgebruik respect voor de leerlingen
3. de leerkrachten bevorderen het onderling respect bij de leerlingen
4. de leerkrachten ondersteunen het zelfvertrouwen van leerlingen
5. de leerkrachten hanteren in de groep met succes de afgesproken gedragsregels
6. de leerkrachten zorgen voor een uitdagende leeromgeving
7. de leerkrachten stimuleren bij leerlingen de ontwikkeling van zelfstandigheid en het nemen van verantwoordelijkheid

Door het digibord in te zetten op de manier die ik eerder beschreef, werkt deze juf niet mee aan het ontwikkelen van bovenstaande doelen. Het scherm wordt centraal gezet in plaats van de kinderen met hun emotionele ontwikkeling. En hoe zit het met de eigen wens als juf om het vak vorm te geven op unieke wijze? Is er geen behoefte bij leerkrachten om de lesstof aan te passen aan de behoefte van de groep op dat moment? Zeker wel. Heel veel leerkrachten houden ervan om hun creativiteit en inventiviteit in te zetten om de leerdoelen te behalen. Ze hebben het gevoel te weinig tijd te hebben voor de interactie met de kinderen door de tijd die ze moeten besteden aan toetsen, leerlingvolgsystemen en administratie. Op de meeste scholen waar ik tegenwoordig kom voor observatie, studiedagen of ouderavonden worden er daarom geen kringgesprekken met de kinderen meer georganiseerd. Er is geen tijd voor, redeneert de leerkracht. Als gevolg daarvan zijn de kinderen vooral gericht op de leerkracht en niet op elkaar om problemen en vraagstukken op te lossen. Het kan anders. Wanneer de leerkracht de kinderen inzet voor hetgeen hen zelf aangaat en voortdurend zelf demonstreert hoe contact te maken, hoe in gesprek te gaan, hoe ontdekkingen te doen en conflicten op te lossen, dan werkt de leerkracht aan de ontwikkeldoelen. Daar kun je een digibord, i-pad of computer bij gebruiken, maar ook zonder die middelen kan de leerkracht respectvol, liefdevol en warm demonstratiemodel zijn. Kinderen die bij mij in de kindtherapiepraktijk klagen over hun school hebben het nooit over gebrek aan digiborden, i-pads of computers, maar over een onaardige leerkracht, onopgeloste conflicten met andere kinderen, gebrek aan leuke bordspellen en behoefte aan creativiteit in de vorm van toneel, knutselen, zingen en 'doen waar je zin in hebt'. Luister naar hen en geef ze het passende onderwijs waar ze recht op hebben en naar verlangen.